

[**Ministeren for handel, industri og søfart.**] skulle gøres størst mulig under hensyn til betalingsbalancen. Dette er taget, ganske som det ærede medlem har foreslået det.

Endelig skrives der tilsidst, at ministeren kun med godkendelse af det efter § 16 nedsatte udvalg kan opsamle valutareserver eller nedbringe vor løbende gæld til udlandet udover det i handelsaftalerne fastsatte. Jeg vil gerne have lov til ganske kort at motivere, hvorfor dette forslag naturligvis var ganske uantageligt. For det første vil enhver, der kender en smule til danske eksportforhold — og det gælder vel alle medlemmer af det høje ting —, vide, at det er helt umuligt på forhånd at sige, hvor stor den danske landbrugseksport vil blive i 1949. Man danner sig et skøn, og på grundlag af dette skøn lægger man eksportplaner og importplaner og tilsigter en vis udvikling i vort gældsforhold til England; men sige med nøjagtighed: vi når det og det resultat, det kan ingen gøre. Høsten kan falde anderledes ud end ventet, produktionen kan falde anderledes ud end ventet, der kan ske ændringer i priserne, der kan ske ændringer i betalingsædvanerne. En tilfældig rystelse af tilliden til det engelske pund kan bevirke helt andre betalinger til England, end man kunne forudse. På samme måde på importsiden: der kan komme strejker, der bevirker, at kulimporten fra England bliver mindre end forudsat, eller der kan omvendt ske det, at produktionsplanerne derovre overskrides, eksportplanerne lægges om, og vi får mere end forud beregnet. Alle disse ting gør, at det vil være umuligt for en hvilken som helst handelsminister at sige til § 16 udvalget: vi tilsigter det og det, og det skal nok holde — det er ganske ugørligt.

Hertil kommer, at en meget stor elasticitet jo af hensyn til en fornuftig købmændsmæssig optræden hele tiden må være tilstede. En skønne dag foreligger der måske et tilbud om varer på så og så mange millioner, man kan f. eks. købe for 8 mill. kr. uld i Australien til forarbejdning i Tyskland og på den måde måske få billigere tekstilvarer. Hvis dette tilsagn virkelig skulle gives, betød det, at disse konkrete sager skulle forelægges rigsdagsudvalget. I virkeligheden ville det sige, at en væsentlig del af handelsministeriets, landbrugsministeriets og udenrigsministeriets administration skulle lægges op i dette udvalg i henhold til § 16. Det ville altså for det første være umuligt, objektivt umuligt, at opfylde et sådant tilsagn, og det ville for det andet betyde, at det pågældende udvalg fuldstændig skiftede karakter og blev et rent

administrativt udvalg, der næsten indtil detaljer skulle administrere det danske samfund. Jeg kan ikke se, at der er nogen som helst fornuft i det.

Endelig begriber jeg overhovedet ikke, at det ærede medlem finder, at flytningen af hans forslag fra bemyndigelsesparagraffen til formålsparagraffen skulle være en forringelse. Det forstår jeg ikke, for jeg har tidligere opfattet det således, at det ærede medlem, da vi sidst gennemførte vareforsyningsloven, mente, at det var en enorm politisk bedrift fra hans side, at vi fik denne formålsparagraf. Jeg havde også det indtryk af de taler, det ærede medlem har holdt landet over, at han mente, at det var ham, der ændrede hele lovens karakter og gjorde en meget vigtig indsats ved at få indført formålsparagraffen. Hvorfor så regne det for en forringelse at få tingene ført over i formålsparagraffen? Jeg forstår det ikke helt, men der er måske heller ikke nogen forklaring på det.

Det ærede medlem fru Ragnhild Andersen holdt på det kommunistiske partis vegne en tale af samme art, som man sædvanligvis holder fra kommunistisk side ved behandling af disse problemer. Der er vel ikke grund til at gøre mange bemærkninger i den anledning. Det ærede medlem mente, at regeringen var veststemt eller vestvendt, hvad det nu hedder, og at regeringen bevidst binder Danmarks økonomi til Englands og USAs økonomi. Det er vel uden nogen virkning at oplyse om de anstrengelser, vi har gjort os for at få en stor samhandel med de østeuropæiske lande. Det nytter vel ikke, at jeg fortæller, at vi har en stor handelsaftale med Sovjetunionen, og at det ikke er vor skyld, at den ikke er blevet endnu større, men at dette beroede på, at man fra sovjetrussisk side forlangte kornpriser, der lå meget væsentligt over verdensmarkedsprisen. Det tæller vel ikke, at jeg oplyser, at vi f. eks. har tilbudt Sovjetunionen fedt til verdensmarkedsprisen, men det har Sovjetunionen afslået. Det tæller vel heller ikke at gøre opmærksom på den meget store aftale, vi lige har sluttet med Polen. Om det er et udtryk for, at Polen er veststemt eller vestvendt, at det indgik i aftalen, at Polen skulle have ret store beløb i sterling og dollar, ved jeg ikke, men det vil det ærede medlem vel selv kunne vurdere.

At den forøgelse, der sker i samhandelen med England i det kommende år, næsten udelukkende består i færdigvarer, er en positivt forkert oplysning. Jeg vil regne med, at hvis vore tal slår til, vil den totale import i 1949 — nu da det ærede medlem hr.